

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/3044
Karar No : 2010/5458

Davacı : Petrol Ofisi A.Ş.

Vekili : Av. H. Emre Önal

Gazi Umur Paşa Sok. Bimar Plaza, No:38/8
Balmumcu-Beşiktaş/İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu

Bilkent Plaza, B 3 Blok Bilkent / ANKARA

Davanın Özeti : Rekabet Kurumu tarafından Kurum internet sitesinde ilk olarak 12.03.2009 tarihinde yayımlanarak kamuoyuna duyurulan, akaryakıt sektöründe intifa sözleşmelerinin muafiyetten yararlanma süresinin en fazla beş yıl olarak belirlendiğine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 05.03.2009 tarihli, 09-09/186-56 ve 09-09/187-57 sayılı kararlarının ve "duyuru" niteliğindeki düzenleyici işlemin ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 5. maddesinin (a) bendinin; dikey anlaşma olarak kabul edilemeyecek, dolayısıyla 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında bulunmayan kira ve intifa hakkı sözleşmelerinin de beş yıl ile sınırlandırılmasının hukuka aykırı bulunduğu, bayilik sözleşmesi dışında bu tür sözleşmelerin Kurum tarafından denetlenemeyeceği, Kurum tarafından bayilik sözleşmelerinin, intifa ve kira sözleşmeleriyle birlikte geçmişe etkili şekilde uygulanmasının, kurulmuş olan intifa hakkının yok sayılmasına neden olacağı, bu şekilde yasaların geriye yürümezliği ilkesinin ve kazanılmış hakların ihlâl edileceği, 15-20 yıl olarak kurulan intifa hakkının yapılmış olan yatırımların güvence altına alınmasına yönelik olduğu, geçmişte kurulmuş olan bayilik sözleşmelerinin, bu şekilde yüksek bedeller ödenerek yapıldığı, iyi hizmet verilebilmesi ve müşteri memnuniyeti açısından yatırımın şart olduğu, intifa hakkının Medeni Kanun'un 794. ve devam eden maddelerince kurulduğu, Kurum tarafından özel hukuka konu olan bu alanda karar alma yetkisinin bulunmadığı, intifa hakkının ancak Medeni Kanun hükümleri uyarınca sonlandırılabilceği, bayi ile dağıtıcı arasındaki ilişkinin, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 8. maddesi uyarınca münhasırlık içerdiği, yine bu Kanun uyarınca 49 yılına kadar bayilik ilişkisinin kurulabileceği, 5015 sayılı Kanun'la düzenlenen bu durumu, 4054 sayılı Kanun'dan hareketle incelenebilme olanağının bulunmadığı, Rekabet Kurulu tarafından akaryakıt sektöründe faaliyette bulunan tüm teşebbüslerin tek tek, incelenerek değerlendirilmesi gerektiği, tüm teşebbüslerin aynı konum ve pazar gücüne sahip olduğu kabul edilerek, bu konuda genel bir karar alınmasının hukuka aykırı olduğu, farklı teşebbüsler için, farklı rekabet yasağı sürelerinin uygulanması gerektiği, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrasının, temel hak ve özgürlüklerin ancak yasayla sınırlandırılabilceği ilkesini ihlâl etmesi ve sözleşme yapma özgürlüğüne müdahale etmesi nedeniyle, Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Rekabet Kurulu kararlarının Kurum internet sitesinde duyurulmasının, idari davaya konu edilemeyeceği, duyurunun, 4054 sayılı Kanun'un 55.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/3044
Karar No : 2010/5458

maddesine göre Danıştay'da dava konusu edilebilecek bir işlem olmadığı, sektörün bilgilendirilmesi amacıyla duyurunun yapıldığı, ayrıca davacı şirketin Rekabet Kurulu'nun 05.03.2009 tarihli, 09-09/186-56 ve 09-09/187-57 sayılı kararlarına karşı dava açma ehliyetinin de bulunmadığı, sözü edilen Kurul kararlarının, Kurum internet sitesinde yayınlanmasıyla, düzenleyici işlem niteliği kazanmayacağı, ortada davacı şirket açısından uygulama işleminin bulunmaması nedeniyle, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin (a) bendinin süre yönünden iptalinin istenemeyeceği, esasının incelenmeyen bir davayla ilgili olarak, Anayasa'ya aykırılık iddiasının incelenilme olanağının bulunmadığı, Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 13.05.2008 tarih ve E:2006/1604, K:2008/4196 sayılı kararında intifa ve bayilik sözleşmelerinin süre yönünden birlikte değerlendirilmesi gerektiğinin belirtildiği, dava konusu işlemlerle, bu sektörde faaliyette bulunan teşebbüslere, 18.09.2010 tarihine kadar sözleşmeleri 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygun hale getirebilmesi için süre tanındığı, yine bu sözleşmelerin Kanun'un 4. maddesinden bu tarihe kadar muaf tutulduğu, ancak bu tarihten sonra bu geçiş sürecinde de gerekli değişikliklerin yapılmaması halinde, 4054 sayılı Kanun'da öngörülen incelemenin yapılacağına duyurulduğu, dolayısıyla dağıtıcılar tarafından yasaların geriye yürümezliği ve hukukî belirlilik ilkelerinin ihlâl edildiği iddiasının gerçeği yansıtmadığı, kazanılmış bir haktan söz edebilmek için, teşebbüslere yönelik öncesinde hak sağlayıcı bireysel bir işlemin tesisi gerektiği, düzenlemenin tüm sektöre eşit olarak uygulanması gerektiği, intifa hakkının ne şekilde terkin edileceğinin, özel hukuk alanına özgü bir sorun olduğu, Kurum tarafından doğrudan intifa hakkının terkin yönünde bir karar alınmadığı, Danıştay kararında da vurgulandığı üzere, bu sözleşmenin bayilik sözleşmesiyle ilişkisinin değerlendirildiği, sağlayıcı ile alıcı arasında kurulan dikey sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun uyarınca denetiminde Rekabet Kurumu'nun yetkili bulunduğu, yürürlükte olan bu tür sözleşmelerin Kurum tarafından inceleneyeceği ve gerektiğinde müdahale edilebileceği belirtilerek, 5015 sayılı Kanun'da bayi ile dağıtıcı arasındaki münhasırlık ilişkisinin süresini belirleyen herhangi bir hükmün yer almadığı, hukukî dayanaktan yoksun bulunan davanın usûl ve esas yönünden reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet EĞERCİ'nin Düşüncesi : Mevzuat hükümlerinin birlikte incelenmesinden; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması ya da beş yılı aşması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı, başka bir anlatımla sözleşmenin Kanun'un 4. maddesine aykırı hale geleceği, öte yandan Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrasındaki "muafiyet belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesi belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği" hükmünden hareketle de belli koşulların bulunması halinde belli yükümlülükler getirilerek beş yıllık süreyi aşan dikey anlaşmaların grup muafiyetinden yararlanabileceği anlaşılmakta olup, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin (a) bendinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı bir yönünün bulunmadığı görülmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/3044
Karar No : 2010/5458

Öte yandan, alıcıya getirilen rekabet yasağının süresi bayi ile dağıtıcı arasında kurulan ilişkinin sektörde rekabetin sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle Tebliğ'in 5. maddesinin (a) bendi ile rekabet yasağı içeren dikey anlaşmaların süresinin, belirsiz süreli veya beş yılı aşması halinde bu tür sözleşmelere grup muafiyetinin uygulanmayacağı kurala bağlanmış bulunmaktadır. Ancak, akaryakıt sektöründe yer alan dikey anlaşmaların rekabet hukuku çerçevesinde sorunlu hale gelmesindeki en önemli unsur, uzun süreli anlaşmalar ve bu sürelerle ilişkin mülk sahibi bayiden alınan kira/intifa hakları oluşturmaktadır. Özellikle rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin tespiti ve bu tesbitin sözleşmenin süresine bağlı olması, işletme ve kira sözleşmesinin arasındaki bağlantının ortaya konulmasını gerektirmektedir. Yargı kararında gerekçe haline gelen bu durumu dikkate alan Rekabet Kurulu tarafından bayilik sözleşmeleriyle bu sözleşmeye süre yönünden etkisi bulunabilen intifa hakkı, kira sözleşmesi ve kredi sözleşmesi gibi sözleşmeleri birlikte değerlendirerek, bayi ile dağıtıcı arasında kurulacak ilişkinin sektörü rekabete kapama etkisinin ortadan kaldırılması ve her beş yılda bir bayinin başka bir dağıtıcıyla çalışabilmesi amacıyla, bu alanda rekabetin tesisine yönelik olarak alındığı anlaşılan Kurul kararlarında ve bu kararların sektörde faaliyette bulunan teşebbüslere duyurulmasına yönelik işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Elmas MUCUKGİL'in Düşüncesi : Rekabet Kurumu tarafından Kurum internet sitesinde ilk olarak 12.03.2009 tarihinde yayımlanarak kamuoyuna duyurulan, akaryakıt sektöründe intifa sözleşmelerinin muafiyetten yararlanma süresinin en az beş yıl olarak belirlendiğine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 05.03.2009 tarih ve 09-09/186-56 ve 09-09/187-57 sayılı kararlarının ve duyuru niteliğindeki düzenleyici işlem ile 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 5. maddesinin "a" bendinin iptali ve 4054 sayılı Yasanın 5. maddesinin iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulması istemiyle açılmıştır.

Davacının Anayasaya aykırılık iddiası ciddi görülmemiştir.

Davalı idarenin usule yönelik itirazları yerinde bulunmamıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kuralına yer verilirken madde içeriğinde hukuka aykırı ve yasak olan haller sayılmıştır. "Muafiyet" başlığıyla düzenlenen 5.maddesinde ise; a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması, b) Tüketicinin bundan yarar sağlanması, c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması, d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olanlardan fazla sınırlanmaması şartlarının

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2009/3044

Karar No : 2010/5458

tamamının varlığı halinde Kurul'un teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, ikinci fıkrasında; muafiyetin belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesi belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği, muafiyet kararlarının anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmışsa koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerli olduğu, Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasına sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmüne bağlanmıştır.

2003/3 ve 2007/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliğleri ile Değişik, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin 2. maddesinde; üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar -dikey anlaşmalar- bu Tebliğde belirtilen koşulları taşıması kaydıyla, Kanunun 4 üncü maddesindeki yasaklamadan Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulmuştur. 3. maddesinin d) bendinde; Rekabet Etmeme Yükümlülüğü: Alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük, ayrıca alıcının bir önceki takvim yılındaki alımları esas alınarak, ilgili pazardaki anlaşma konusu mal veya hizmetlerin ya da onları ikame eden mal veya hizmetlerin %80'inden fazlasının sağlayıcıdan veya sağlayıcının göstereceği başka bir teşebbüsten satın alınmasına yönelik olarak alıcıya doğrudan veya dolaylı biçimde getirilen herhangi bir yükümlülüğün de rekabet etmeme yükümlülüğü olarak kabul edileceği açıklamasında bulunulmuştur. 5. maddesinin a) bendinde de; alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğü, rekabet etmeme yükümlülüğünün yukarıda belirtilen süreyi aşacak şekilde zımnen yenilenebileceğinin kararlaştırılması halinde, rekabet etmeme yükümlülüğünün belirsiz süreli sayılacağı, alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya ait ise, yahut alıcı bu faaliyetini sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir ayni veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdüreceyse, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğünün, söz konusu tesisin alıcı tarafından kullanıldığı süreye bağlanabileceği, şu kadar ki, rekabet etmeme yükümlülüğünün, bu sürenin beş yılı aşan kısmı bakımından, sadece alıcının söz konusu tesiste yürüteceği faaliyetini kapsayacağı düzenlenmiştir.

Yasanın 5. maddesi ikinci fıkrasındaki muafiyet belirli bir süre için verilebileceği gibi, belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği hükmü, muafiyeti yalnızca süreye bağlamayıp, belirli şartların ve belirli yükümlülüklerin de yerine getirilmesi halinde muafiyetin uygulanabileceğini kabul etmektedir. Bu halde Tebliğ ile getirilen

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/3044
Karar No : 2010/5458

beş yıllık süreyi aşan dikey anlaşmaların da muafiyetten yararlanabileceği kuralında Yasaya aykırılık bulunmamaktadır.

Yine dava konusu 14.7.2002 tarihli ve 24815 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2002/2 sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğine 2003/3 sayılı Tebliğ ile eklenen Geçici Maddede, Bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinden yararlanılabilmesi için, bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde yukarıdaki 1 inci madde ile getirilen değişikliğe uygunluğunun sağlanması gerekeceği, bu süre içerisinde anılan anlaşmalara 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinde öngörülen yasaklamanın uygulanmayacağı belirtilmiştir.

2003/3 sayılı Tebliğ ile getirilen kural ile kuralın getirildiği tarihten önce dağıtıcılar ile bayiler arasında kurulan sözleşmelerin Tebliğe uygun hale getirilmesi için iki yıllık bir geçiş süresi öngörülmüş, geçiş süresini açıklayan Kurul kararlarında da bu süre en son 18.09.2010 tarihi olarak belirlenmiş, bu tarih sonrasında Yasanın 4. maddesi hükmünün uygulanacağı esası benimsenmiştir.

Dağıtıcı ile bayi arasındaki intifa hakkı ve bayilik sözleşmelerinin süreleriyle ilgili olarak dağıtıcılar tarafından yapılan şikayetle ilgili olarak Rekabet Kurulunca 05.03.2009 tarihli ve 09-09/186-56 ve 09-09/187-57 sayılı kararlar verilmiş ve kararların içeriğini yansıtan sonuç bölümü Kurumun internet sitesinde yayımlanarak, akaryakıt sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslere dava konusu duyuru ile açıklamada bulunulmuştur.

Sözü edilen kararlar ve duyuruda, bayi ile dağıtıcı arasında kurulan ilişkide rekabet yasağının süresi sektörde rekabetin sağlanması açısından büyük önem taşıdığından, Tebliğin 5. maddesinin "a" bendi ile rekabet yasağı içeren dikey anlaşmaların süresinin, belirsiz süreli veya beş yılı aşması halinde bu tür sözleşmelere grup muafiyetinin uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır. Ancak akaryakıt sektöründe yer alan dikey anlaşmaların rekabet hukuku çerçevesinde sorunlu hale gelmesindeki en önemli unsuru, uzun süreli anlaşmalar ve bu sürelerle ilişkin mülk sahibi bayiden alınan kira/intifa hakları oluşturduğundan, özellikle rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin tespiti ve bu tespitin sözleşmenin süresine bağlı olması işletme ve kira sözleşmesinin arasındaki bağlantının ortaya konulmasını gerektirmektedir.

Yargı kararları ile irdelenen bu durum dikkate alınarak, Rekabet Kurulu tarafından bayilik sözleşmeleriyle bu sözleşmeye süre yönünden etkisi bulunabilen intifa hakkı, kira sözleşmesi ve kredi sözleşmesi gibi sözleşmeler birlikte değerlendirilerek, bayi ile dağıtıcı arasında kurulacak ilişkinin sektörü rekabete kapama etkisinin ortadan kaldırılması ve her beş yılda bir bayinin başka bir dağıtıcı ile çalışabilmesi amacıyla bu alanda rekabetin sağlanmasına yönelik olarak alınan Kurul kararlarında ve bu kararların sektörde faaliyette bulunan teşebbüslere duyurulmasına yönelik işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Davacının; Kurum tarafından bayilik sözleşmelerinin, intifa ve kira sözleşmeleriyle birlikte geçmişe etkili şekilde uygulanmasının kurulmuş olan intifa hakkının yok sayılmasına neden olacağı ve yasaların geriye yürümezliği ilkesinin ve kazanılmış hak ilkesinin ihlal

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/3044
Karar No : 2010/5458

edileceği yönündeki ve 5015 sayılı Yasa uyarınca bayilik ilişkisinin 49 yıla kadar kurulabileceği yönündeki iddialarında hukuki isabet bulunmamıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, Rekabet Kurumu tarafından Kurum internet sitesinde ilk olarak 12.03.2009 tarihinde yayımlanarak kamuoyuna duyurulan, akaryakıt sektöründe intifa sözleşmelerinin muafiyetten yararlanma süresinin en fazla beş yıl olarak belirlendiğine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 05.03.2009 tarihli, 09-09/186-56 ve 09-09/187-57 sayılı kararlarının ve "duyuru" niteliğindeki düzenleyici işlemin ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 5. maddesinin (a) bendinin iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarenin usule yönelik itirazları yerinde görülmemiştir.

Öte yandan, davacı şirketin, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğu iddiası ciddi bulunmamıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,

b) Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

c) Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

d) Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e) Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f) Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi..." hükmüne yer verilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/3044
Karar No : 2010/5458

Bu hükümlerle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

4054 sayılı Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde ise, maddede sayılan şartların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği; muafiyet belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesi belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği; Kurul'un, şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmü getirilmiştir.

Rekabet Kurulunca, Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmanın koşullarını belirlemek amacıyla çıkarılan, 2003/3 ve 2007/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliğleri ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (Tebliğ) ile üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar -dikey anlaşmalar- bu Tebliğ'de belirtilen koşulları taşıması kaydıyla, Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamadan Kanun'un 5. maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulmuş; "Rekabet Etmeme Yükümlülüğü", alıcının (bayinin) anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük olarak tanımlanmış; Tebliğ'in 5. maddesinin (a) bendinde; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin büyük önem taşıdığı ve süresi belirsiz olan veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğünün belli istisnalar dışında mümkün olmadığı belirtilerek, bu tür sözleşmelere grup muafiyetinin uygulanmayacağı kurala bağlanmış, yine aynı madde içinde rekabet etmeme yükümlülüğünün beş yıllık süreyi aşacak şekilde zımnen yenilenebileceğinin kararlaştırılması halinde de, rekabet etmeme yükümlülüğünün belirsiz süreli hale geleceği, alıcı olan bayinin, anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcı olan dağıtıcıya ait ise, yahut alıcı bu faaliyetini sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir ayni veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdürecektse, bayiyeye getirilen rekabet etmeme yükümlülüğünün, söz konusu tesisin bayi tarafından kullanıldığı süreye bağlanabileceği, başka bir anlatımla beş yılı aşabileceği kurala bağlanmış; Tebliğ'in Açıklanmasına Dair Kılavuz'un 32.-40. maddelerinde ise rekabet etmeme yükümlülüğünün nasıl uygulanacağı örnekleriyle birlikte açıklanmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümlerinin incelenmesinden; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması ya da beş yılı aşması halinde, ilgili sözleşmeye grup

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/3044
Karar No : 2010/5458

muafiyetinin uygulanmayacağı, başka bir anlatımla sözleşmenin Kanun'un 4. maddesine aykırı hale geleceği, öte yandan Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrasındaki "muafiyet belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesi belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği" hükmünden hareketle de belli koşulların bulunması halinde belli yükümlülükler getirilerek beş yıllık süreyi aşan dikey anlaşmaların grup muafiyetinden yararlanabileceği anlaşılmakta olup, davacı şirket tarafından iptali istenilen Tebliğ'in 5. maddesinin (a) bendinde 4054 sayılı Kanun'un dayanağı bulunan 5. maddesine aykırı bir yönü görülmemiştir.

Dolayısıyla, Tebliğ'le dağıtıcı ile bayi arasında kurulacak bayilik sözleşmesi beş yılı aşmaması genel kural olarak kabul edilmekle birlikte, Kurul'un önüne gelen bireysel muafiyet incelemesinde gerekli koşulların sağlanması halinde beş yılın üzerinde de bayilik ilişkisinin kurulması 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca mümkün bulunmaktadır.

Nitekim, Dairemizin E:2009/5164 esasında kayıtlı bulunan dava dosyasına sunulan Rekabet Kurulu kararının incelenmesinden; dağıtıcı ile bayisi arasında imzalanacak olan bayilik ve kira sözleşmelerinden oluşan dikey anlaşmaya; söz konusu anlaşmanın, daha önce üzerinde hiçbir gerçek ve/veya tüzel kişi tarafından akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsalar/araziler üzerinde kurulacak yeni akaryakıt istasyonlarına ilişkin olmaları ve akaryakıt istasyonuna özgü yatırımların dağıtıcı tarafından üstleniliyor olması dikkate alınarak, bayinin beşinci yılın sonunda, dağıtıcı tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmaları sona erdirebilmeleri konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, on yıla kadar muafiyet tanınmasına karar verildiği, başka bir deyişle bayiye beşinci yılın sonunda anlaşmayı sona erdirebilme konusunda yetki verildiği görüldüğünden ve belirtilen Kurul kararının Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrasındaki "muafiyet belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesi belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği" hükmünden hareketle belli koşulların ve yükümlülüklerle dayalı olarak alındığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan, 18.09.2003 tarih ve 25233 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2003/3 sayılı Tebliğ'le Tebliğ'e "Bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinden yararlanabilmesi için, bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde yukarıdaki 1 inci madde ile getirilen değişikliğe uygunluğunun sağlanması gerekir. Bu süre içerisinde anılan anlaşmalara 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinde öngörülen yasaklama uygulanmaz." yönünde geçici madde eklenmiştir.

Akaryakıt dağıtım sektöründeki dikey anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygunluğunun belirlenmesine yönelik Rekabet Kurulu'nun 15.11.2006 tarih ve 06-84/1059-306 sayılı kararıyla rekabet yasağı yönünden yukarıda getirilen ve geçici madde ile belirlenen geçiş dönemi incelenerek; beş yıl olarak belirlenen rekabet yasağının, 2003/3 sayılı Tebliğ ile

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/3044
Karar No : 2010/5458

teşebbüslerin mevcut anlaşmalarını iki yıl içerisinde bu değişikliğe uygun hale getirilmesinin kurala bağlandığı, mevcut sözleşmelerdeki bu değişikliklerin hangi surette yapılacağı ve bunların kalan uygulama sürelerinin nasıl belirleneceği konusuna Rekabet Kurulu'nun 26.01.2006 tarih ve 06-04/55-13 sayılı kararında açıklık getirildiği, buna göre; 18.09.2005 tarihinden önce yapılan ve rekabet etme yasağı süresi beş yılı aşan sözleşmelerden 18.09.2005 tarihi itibarıyla uygulama süresinin beş yıldan az olanlarda herhangi bir değişiklik yapmaya gerek olmayıp, bunların süresinin sonuna kadar geçerli olduğu, 18.09.2005 tarihi itibarıyla kalan süresi beş yılı aşan sözleşmelerin 18.09.2010 tarihine kadar geçerli olup sözleşme tadillerinin buna göre yapılması gerektiği, 18.09.2005 tarihi itibarıyla rekabet yasağının süresi beş yılı geçenlerin, imzadan itibaren "en yüksek yasal hadde indirilmekte" ve beş yıllık azami süre dolana kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'in öngördüğü koşulları sağladığı sonuçlarına varılmıştır.

Görüldüğü üzere, 2003/3 sayılı Tebliğ ile bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği 18.09.2003 tarihi itibarıyla, bu tarihten önce dağıtıcılar ile bayiler arasında kurulan sözleşmelere yönelik olarak, bu sözleşmelerin süresinin Tebliğ'e uygun hale getirilmesi amacıyla iki yıllık geçiş sürecinin getirildiği, Kurul tarafından geçiş sürecini irdeleyen kararlarında da, 18.09.2003 tarihinden önce kurulan bayilik-dağıtıcı ilişkisinin, en son 18.09.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ hükümlerinden yararlanacağı, bu tarihten sonra ise gerekli değişikliklerin yapılmaması durumunda 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edileceği anlaşılmaktadır.

Dairemizin 13.05.2008 tarih ve E:2006/1604, K:2008/4196 sayılı kararı ile Rekabet Kurulu'nun 02.10.2003 tarih ve 03-64/770-356 sayılı kararında da belirtildiği üzere; akaryakıt sektöründe yer alan dikey anlaşmaların rekabet hukuku çerçevesinde sorunlu hale gelmesindeki en önemli unsur, uzun süreli anlaşmalar ve bu sürelerle ilişkin mülk sahibi bayiden alınan kira/ıntifa hakları oluşturmaktadır. Özellikle rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin tespiti ve bu tesbitin sözleşmenin süresine bağlı olması, işletme ve kira sözleşmesinin arasındaki bağlantının ortaya konulmasını gerektirmektedir.

Uygulamada; akaryakıt sektöründe sağlayıcı/dağıtıcı ile bayi arasında akaryakıt satış ve servis istasyonlarına ilişkin işletme sözleşmesi yapıldığı, dağıtıcının öncelikle mülkiyeti bayilere ait olan yerleri uzun süreler için (15-20 yıl) kiraladığı ve tapuya şerh verdirerek bu hakkını güçlendirdiği, daha sonra kiraladığı yerlerin maliklerine bu yerlerde satış/servis istasyonu işletme hakkını tanıdığı, dolayısıyla, dağıtıcı ile bayiler arasındaki hukukî ilişkinin temelini, işletme sözleşmesi ve kira sözleşmesi olmak üzere iki ayrı sözleşme oluşturduğu, başka bir anlatımla, dağıtıcının öncelikle araziye sahibi olan bayiden uzun süreliğine kiraladığı, daha sonra aynı bayiye istasyonun işletmesini verdiği, işletme sözleşmesinin ve kira sözleşmesinin bazı maddelerinin bu iki sözleşme arasındaki ilişkiyi ortaya koyduğu, böylece, şerh edilmiş kira sözleşmeleri ile bayinin işletme sözleşmelerini feshetmesinin önlenildiği ve dağıtıcı tarafından yapılmış olan yatırımların bir tür teminat altına alındığı, bayi işletme

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/3044
Karar No : 2010/5458

sözleşmesini feshetse bile, dağıtıcının şerh edilmiş kira sözleşmeleri sayesinde kira sözleşmesi süresince kiracının sahip olduğu hakları elinde bulundurabildiği ve başkasına verebildiği anlaşılmaktadır.

Belirtilen nedenlerden hareketle, sektördeki bir bayinin dağıtıcısını şikâyeti sonucunda alınan Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılan dava sonucu Dairemizin 13.05.2008 tarih ve E:2006/1604, K:2008/4196 sayılı kararında; işletme sözleşmesinin birer yıl süreli yapıldığı ve bu sözleşmenin dağıtıcı tarafından tek taraflı olarak feshedildiği anlaşılmakla birlikte, kira sözleşmesinin işletme sözleşmesine olan etkisi nedeniyle işletme sözleşmesi de kira sözleşmesiyle birlikte 2017 yılı itibariyle sona erecek bulunduğundan, taraflar arasında imzalanan işletme sözleşmesinin süresinin belirsiz hale geldiği yolunda ciddi bulguya ulaşıldığı, bu durumda, Tebliğ hükümleri uyarınca, belirsiz bir süre için veya beş yıldan daha uzun bir süre için anlaşma yapılarak bayiye rekabet etmeme yükümlülüğünün getirilmesi, anlaşmayı Tebliğ dışına çıkarılabileceğinden, şikâyete konu olan işletme sözleşmesinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine uygunluk denetiminin yapılması gerektiği gerekçesiyle Rekabet Kurulu kararının iptaline karar verilmiş, bu karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Bu aşamada, Rekabet Kurumu'na dağıtıcı ile bayi arasındaki intifa hakkı ve bayilik sözleşmelerinin süreleriyle ilgili olarak dağıtıcılar tarafından yapılan şikâyetle ilgili olarak Rekabet Kurulu tarafından 05.03.2009 tarihli, 09-09/186-56 ve 09-09/187-57 sayılı kararlar alınmıştır. Dairemizin 13.05.2008 tarih ve E:2006/1604, K:2008/4196 sayılı kararı ile akedemisyenlerden alınan görüşler doğrultusunda verilen bu kararlarda özetle; istasyon üzerinde dağıtıcı lehine tesis edilen intifa hakkı devam ettiği sürece, mevcut koşullarda beş yıllık bayilik sözleşmesi süresinin anlamsız kaldığını, bu sürenin sonunda bayinin belirli bir cezaî şart ödemek suretiyle de olsa bir başka dağıtıcı ile anlaşma yaparak kendine ait istasyon üzerinde akaryakıt satış faaliyeti sürdürmesinin mümkün olamayacağını gösterdiği, bunun sonucu olarak bayiye kalan tek seçeneğin, akaryakıt satış faaliyetini sürdürmek istediği sürece dağıtıcı ile olan akaryakıt bayilik sözleşmesini her defasında yenilemek olduğu, bu nedenle dağıtıcı ile bayi arasında kurulan uzun süreli intifa hakkı tesisine ilişkin senet ile akaryakıt bayilik sözleşmesinin, aralarındaki gerek hukukî gerekse iktisadi ilişki nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında birlikte değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koyduğu, söz konusu anlaşmanın bir bütün olarak bu hükümler doğrultusunda ele alınması halinde; Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen beş yıllık süreyi aşar nitelikte rekabet etmeme yükümlülüğü içerdiği, öte yandan Rekabet Kurulu'nun akaryakıt sektörüne yönelik olarak yapılan önaraştırma neticesinde aldığı 15.11.2006 tarihli ve 06-84/1059-306 sayılı kararında rekabet yasağına ilişkin olarak yapmış olduğu değerlendirmede, 2003/3 sayılı Tebliğ ile öngörülen uyumlaştırmaya yönelik bir değişiklik yapılmamış olsa dahi, 18.09.2005'den önce yapılmış anlaşmaların 18.09.2010 tarihine kadar uygulama süresi bulunduğu belirtilen, bu karara paralel olarak; bayi ile dağıtıcı arasında intifa hakkı ve bayilik sözleşmesinden oluşan anlaşma bütünü de 18.09.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan muafiyetten

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/3044
Karar No : 2010/5458

yararlanacağı ve Kanun'un 4. maddesindeki yasaklama hükmünün uygulanmayacağı, 18.09.2010 tarihinden sonra ise 2002/2 sayılı Tebliğ'deki korumadan yararlanamayacağı, dolayısıyla geçiş döneminin sonu olan 18.09.2010 tarihine kadar şikâyet konusu hususun 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamadan muaf tutulduğu ve bu nedenle bu aşamada önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek olmadığı, bu tarihten sonra ise taraflar arasında mevcut olan "rekabet yasağına dayalı iktisadi ilişki"nin, her iki tarafın da rızası olmaksızın herhangi bir sebeple uzatılmaya zorlanması halinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edileceğine karar verilerek, bayi tarafından yapılan şikâyet reddedilmekle birlikte geleceğe yönelik olarak kararlar alınmıştır.

Sektörde benzer nitelikte olup, Rekabet Kurulu'nun önüne gelebilecek diğer uyuşmazlıklar için de geçerli olacak yaklaşımın çerçevesini çizen ve Kurul'un 05.03.2009 tarihinde aldığı kararların içerdiği unsurlara özgü bulunan sonuç bölümü, Rekabet Kurumu'nun internet sitesinde yayımlanarak akaryakıt sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslere duyurulmuştur. Belirtilen duyuruya göre;

"1. 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nde koşulları belirtilen muafiyetten yararlanabilmek bakımından, alıcılar üzerine getirilen rekabet yasağının süresinin beş yılı aşmaması gerektiğine,

2. Taraflar arasındaki bayilik sözleşmesi ile bağlantılı kredi sözleşmeleri, ekipman sözleşmeleri, uzun süreli kira sözleşmeleri ya da uzun süreli intifa hakkı tanınması gibi şahsi ya da aynı hakların da rekabet yasağının süresini fiilen uzatacak şekilde kullanılamayacağına,

3. Bu tür sözleşmelerin varlığı halinde, beş yılı aşan süreler bakımından, 2002/2 sayılı Tebliğ'de tanınan muafiyet koşullarının ortadan kalkacağına,

4. Dikey anlaşmalarda yer alan rekabet yasağına ilişkin hükümlerin, 2002/2 Sayılı Tebliğ'in 5. maddesiyle uyumlu hale getirilmesine ilişkin geçiş sürecinin 18.09.2003 tarihinde başlayıp, 18.09.2005 tarihinde sona erdiğine, bu çerçevede;

5. 18.9.2005 tarihinden önce yapılmış olan ve süresi beş yılı aşan sözleşmelerin, Rekabet Kurulu tarafından uygulanan "azami hadde indirme" ilkesi gereğince 18.09.2010 tarihine kadar Tebliğ'de yer alan muafiyetten yararlanabileceğine ve bu tarihten sonra muafiyet koşullarının ortadan kalkacağına,

6. 18.09.2005 tarihinden sonra yapılan sözleşmelerin, süreleri ne olursa olsun, yapıldıkları tarihten itibaren ilk beş yıllık süre boyunca muafiyetten yararlanabileceğine, beş yılı aşan süreler bakımından Tebliğ'de belirtilen muafiyet koşullarının ortadan kalkacağına,

7. Dağıtıcı ile bayi arasında imzalanan bayilik sözleşmesinin ve buna bağlı olarak intifa sözleşmesinin 18.09.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ uyarınca muafiyetten yararlanabileceğine, bu nedenle bu aşamada ön araştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına,

8. Bu tarihten itibaren intifa hakkı çerçevesinde bayilerin yeniden sözleşme yapmaya zorlanması halinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem başlatılacağına ilgili

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2009/3044

Karar No : 2010/5458

tarafına bildirilmesine" karar verildiği belirtilmiştir.

Görüldüğü üzere; alıcıya getirilen rekabet yasağının süresi bayi ile dağıtıcı arasında kurulan ilişkinin sektörde rekabetin sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle Tebliğ'in 5. maddesinin (a) bendi ile rekabet yasağı içeren dikey anlaşmaların süresinin, belirsiz süreli veya beş yılı aşması halinde bu tür sözleşmelere grup muafiyetinin uygulanmayacağı kurala bağlanmış bulunmaktadır. Ancak, yukarıda da belirtildiği üzere, akaryakıt sektöründe yer alan dikey anlaşmaların rekabet hukuku çerçevesinde sorunlu hale gelmesindeki en önemli unsur, uzun süreli anlaşmalar ve bu sürelerle ilişkin mülk sahibi bayiden alınan kira/intifa hakları oluşturmaktadır. Özellikle rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin tespiti ve bu tesbitin sözleşmenin süresine bağlı olması, işletme ve kira sözleşmesinin arasındaki bağlantının ortaya konulmasını gerektirmektedir. Yargı kararında gerekçe haline gelen bu durumu dikkate alan Rekabet Kurulu tarafından bayilik sözleşmeleriyle bu sözleşmeye süre yönünden etkisi bulunabilen intifa hakkı, kira sözleşmesi ve kredi sözleşmesi gibi sözleşmeleri birlikte değerlendirerek, bayi ile dağıtıcı arasında kurulacak ilişkinin sektörü rekabete kapama etkisinin ortadan kaldırılması ve her beş yılda bir bayinin başka bir dağıtıcıyla çalışabilmesi amacıyla, bu alanda rekabetin tesisine yönelik olarak alındığı anlaşılan Kurul kararlarında ve bu kararların sektörde faaliyette bulunan teşebbüslere duyurulmasına yönelik işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Davacı şirket tarafından, Kurum tarafından bayilik sözleşmelerinin, intifa ve kira sözleşmeleriyle birlikte geçmişe etkili şekilde uygulanmasının, kurulmuş olan intifa hakkının yok sayılmasına neden olacağı, bu şekilde yasaların geriye yürümezliği ilkesinin ve kazanılmış hakların ihlâl edileceği ileri sürülmekte ise de; bu haktan sözedebilmek için, belirtilen hakların yeni düzenlemeden önce yürürlükte olan kurallara göre bütün sonuçlarıyla fiilen elde edilmiş olması gerekmektedir. Başka bir anlatımla, bu konuda teşebbüslere yönelik olarak öncesinde hak sağlayıcı bireysel bir işlemin tesisi gerektiği açıktır. Bu durumun da ancak, Kurul tarafından bayiler ile dağıtıcıların bayilik sözleşmelerinin sürelerini, bu sözleşmeye süre yönünden etki eden intifa hakkı, kira ve kredi sözleşmeleri gibi sözleşmelerle birlikte inceleyip bu ilişkiye Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet tanınması halinde, geriye yürümezliği ilkesi ya da kazanılmış hakların ihlâl edileceği ileri sürülebileceğinden, davacı şirketin aksi yöndeki iddiaları yerinde görülmemiştir.

Yine davacı şirket tarafından, 5015 sayılı Kanun uyarınca 49 yıla kadar bayilik ilişkisinin kurulabileceği ileri sürülmekte ise de; 5015 sayılı Kanun'un 8. maddesinde bayi ile dağıtıcı arasındaki ilişkinin münhasırlığı içerdiği kabul edilmekle birlikte, bayilik sözleşmesinin süresine yönelik olarak bu Kanun'da bir hüküm bulunmadığı, buna karşın, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin 14. maddesinde, belirtilen 49 yıllık sürenin lisansların belirtilen süreye kadar verilebilmesine ilişkin bulunduğu, dağıtıcı ile bayi arasındaki sözleşmeyle bir ilgisinin bulunmadığı anlaşıldığından, davacı şirketin bu iddiası da dava konusu işlemleri sakatlar nitelikte bulunmamıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/3044
Karar No : 2010/5458

Özel hukuk hükümlerine göre kurulan intifa hakkı ve kira sözleşmelerine, doğrudan bu hakların ortadan kaldırılması ya da terkini ve yine bu haklardan kaynaklanan tarafların edimlerine ilişkin olarak Rekabet Kurulu tarafından bir karar alınmadığı görüldüğünden, alınan söz konusu kararlarla da bu sözleşmelerin bayilik sözleşmesine etkisi incelendiğinden ve bu kararların belirtilen etkinin rekabet hukuku kapsamında kalınarak irdelendiği anlaşıldığından, davacı şirketin bu iddiası ve diğer iddiaları yerinde görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 136,80-TL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, 28.06.2010 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Turan	Zümrüt	H. Neşe	Gürsel
ÖZTÜRK	KARAKAYA	ÖDEN	SARI	MEKİK

YARGILAMA GİDERLERİ :

Toplam Harç	: 81,80-TL
Posta Gideri	: <u>55,00-TL</u>
TOPLAM	:136,80-TL

